

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 44407
Nom: TIC aplicades a la investigació en llengües i literatures
Cicle: Màster Universitari Oficial / Postgrau doctorat
Crèdits ECTS: 5
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2207 - Màster Universitari en Investigació en Llengües i Literatures	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Primer quadrimestre
3135 - Doct. Llengües, Literat. i Cult., i les seues apl.	Escola de Doctorat		Primer quadrimestre
3135 - Doct. Llengües, Literat. i Cult., i les seues apl.	Escola de Doctorat		Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2207 - Màster Universitari en Investigació en Llengües i Literatures	Tècniques, metodologies i TIC aplicades a la investigació en llengües i literatures	OBLIGATÒRIA
3135 - Doct. Llengües, Literat. i Cult., i les seues apl.		
3135 - Doct. Llengües, Literat. i Cult., i les seues apl.		

COORDINACIÓ

GUTIERREZ KOSTER ISABEL

RESUM

El mòdul **44407 TIC aplicades a la investigació en llengües i literatures** forma part de la matèria obligatòria *Tècniques, metodologies i TIC aplicades a la investigació en llengües i literatures*, els continguts de la qual poden ser necessaris per a l'aplicació pràctica en els mòduls que es cursen posteriorment. El mòdul se centra en la formació en tecnologies de la informació i la comunicació aplicades específicament a la investigació en llengües i literatures. Té com a objectiu capacitar l'estudiantat en l'ús crític i especialitzat de les tecnologies digitals, proporcionant-li una base sòlida per a integrar eines tècniques i enfocaments metodològics innovadors en les seues investigacions.

Consta de dues assignatures:

Ferramentes informàtiques per a la investigació en llengües i literatures

Investigació bibliogràfica digital

D'una banda, s'introdueixen les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) aplicades a la investigació en llengües i literatures, així com conceptes clau com digitalització i Humanitats Digitals. També s'exploren recursos digitals especialitzats (biblioteques virtuals, bases de dades acadèmiques i repositoris institucionals), motors de cerca acadèmics i gestors bibliogràfics que faciliten l'organització i citació de fonts. Es prestarà atenció al moviment d'accés obert (Open Access) i a l'ús ètic de fonts digitals. En tots els casos, es prioritzarà l'ús d'eines d'accés lliure o disponibles a través de la Universitat de València, garantint així un accés inclusiu i un aprofitament efectiu dels recursos digitals.

El mòdul aborda de manera crítica l'ús de la **intel·ligència artificial (IA)** en els processos de recerca acadèmica. Es treballarà amb eines emergents i models de llenguatge de darrera generació aplicats a la investigació, com ara **ResearchRabbit, Consensus i Elicit**, entre altres, així com amb plataformes per a l'anàlisi de corpus textuais, com **Voyant Tools**. L'objectiu és comprendre les seues possibilitats i limitacions en tasques com la generació de textos, l'anàlisi lèxic i l'assistència en la redacció acadèmica. A més, s'experimentarà amb la IA en l'extracció de dades, el resum automàtic de textos, la classificació semàntica, l'anàlisi estilomètrica i la traducció assistida. També s'abordaran qüestions ètiques relacionades amb l'ús de la IA en la investigació, com ara l'autoria, l'originalitat, els biaixos algorítmics i la transparència en la producció del coneixement.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2207 - Màster Universitari en Investigació en Llengües i Literatures

Adquirir interès per fomentar, en conceptes acadèmics i professionals, l'avanç científic, social i cultural d'una societat basada en el coneixement en l'àmbit de les llengües i literatures.

Adquirir les metodologies adequades per a la investigació científica en llengües i literatures.

Capacitat de concebre, dissenyar i posar en pràctica un procés d'investigació en l'àmbit de les llengües i les literatures amb serietat i rigor científic.

Capacitat per localitzar, manejar i sintetitzar informació bibliogràfica especialitzada, tant en les llengües

objecte del màster com en altres llengües modernes, ja siga en biblioteques o arxius físics o virtuals.

Demostrar coneixement i experiència en el maneig d'eines, programes i aplicacions informàtiques específiques per a la investigació en el camp de la Filologia.

Desenvolupament del compromís ètic, centrant-se en aspectes com ara la igualtat de gènere, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat, així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat i la multiculturalitat.

Dominar les diferents tècniques i mètodes d'anàlisi i interpretació de textos complexos des del punt de vista formal i/o conceptual.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

Eines informàtiques per a la investigació en llengües i literatura

1. Introducció a les TIC aplicades a la investigació en llengües i literatures: presentació de conceptes bàsics (TIC, digitalització, Humanitats Digitals), amb un enfocament especial en l'ús d'aquestes tecnologies dins l'àmbit de la Universitat de València.
2. Eines per a la cerca i gestió de fonts documentals: exploració de motors de cerca acadèmics i especialitzats; repositoris digitals específics de llengües i literatures; introducció a gestors bibliogràfics; bases de dades rellevants i anàlisi de mètriques d'impacte.
3. La comunitat científica i l'accés obert: anàlisi del moviment Open Access; aspectes ètics i drets d'autor en l'ús de fonts digitals; la construcció de la identitat digital de l'investigador/a.
4. Humanitats Digitals: introducció a les Humanitats Digitals; revisió de metodologies i eines pròpies del camp; anàlisi de casos i exemples de projectes en aquesta àrea.

Intel·ligència artificial aplicada a la investigació en llengües i literatura

1. Fonaments de la intel·ligència artificial en Humanitats: introducció als conceptes bàsics d'IA i aprenentatge automàtic; la seua evolució i aplicacions específiques en l'àmbit de les llengües i les literatures; panorama actual d'eines i recursos.
2. Models de llenguatge i processament de text: anàlisi de models de llenguatge de darrera generació (com GPT i altres sistemes d'IA), el seu funcionament i aplicacions en generació automàtica de text, anàlisi lèxic, classificació i etiquetatge semàntic.

3. Eines d'IA per a la investigació: exploració pràctica d'eines emergents específiques per a la recerca acadèmica, com ResearchRabbit, Consensus, Elicit, i plataformes per a l'anàlisi de corpus textuais (Voyant Tools); integració d'aquestes tecnologies en la pràctica investigadora. Ús de la IA en tasques com l'extracció automàtica de dades, resum de textos, anàlisi estilomètrica, traducció assistida i visualització de dades textuais.

4. Ètica i responsabilitat en l'ús de la IA: anàlisi dels desafiaments ètics que planteja la IA en la recerca: autoria, originalitat, transparència, biaixos algorítmics, protecció de dades i reproductibilitat; promoció d'un ús crític i responsable.

Els resultats d'aprenentatge del mòdul inclouen l'aplicació de metodologies i tècniques adequades per a la investigació científica en llengües i literatures; la localització, gestió i síntesi d'informació bibliogràfica especialitzada, tant en suport físic com digital; l'ús correcte d'eines informàtiques aplicades a la investigació en aquest àmbit; i la capacitat d'analitzar i interpretar textos complexos des d'una perspectiva formal i conceptual.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Aula informàtica	32,50
Total hores	32,50

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	26,50
Estudi i treball autònom	40,00
Preparació de classes	26,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	92,50

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia del mòdul s'estructura al voltant de quatre eixos fonamentals que s'integren de manera progressiva al llarg del curs, amb l'objectiu de fomentar una formació activa, crítica i orientada al desenvolupament de competències clau en l'àmbit de les Humanitats Digitals:

1. Pràctiques d'aula: les sessions presencials se centren en la introducció i aplicació pràctica de conceptes, eines i metodologies pròpies de la recerca digital. Es prioritza l'aprenentatge basat en problemes, el treball col·laboratiu i l'ús crític de les tecnologies de la informació.

2. Cerca i anàlisi de fonts documentals: es guia l'estudiantat en la localització, selecció i avaluació crítica de fonts primàries i secundàries rellevants, tant en repositoris digitals com en bases de dades acadèmiques. Aquest procés reforça l'alfabetització informacional i el rigor metodològic en la investigació.
3. Exposició i debat: l'alumnat participa activament en presentacions orals i debats sobre els temes tractats, desenvolupant habilitats comunicatives, capacitat de síntesi i pensament crític. Aquestes dinàmiques fomenten una comprensió més profunda dels continguts i estimulen l'intercanvi d'idees des d'una perspectiva plural.
4. Elaboració de portafolis: el portafoli individual o grupal permet documentar de manera contínua els avanços de l'estudiantat, integrant activitats, reflexions i resultats d'aprenentatge. Es valora especialment la capacitat d'autoavaluació i d'articulació d'un discurs acadèmic coherent a partir d'evidències.

Aquest mòdul s'alinea de manera explícita amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) 4 i 9, promovent una educació de qualitat (ODS 4) mitjançant el reforç de competències digitals avançades i metodologies actives d'aprenentatge. Alhora, contribueix a la innovació i infraestructura educativa (ODS 9) mitjançant la incorporació crítica de les tecnologies de la informació i la intel·ligència artificial en els processos d'investigació i producció de coneixement en humanitats.

AVALUACIÓ

L'avaluació consta de 3 parts diferenciades:

- Portafoli (50%)
- Pràctiques d'aula (40%)
- Assistència i participació activa (10%)

La nota mínima per a poder aprovar el mòdul serà, almenys, un 5 en cadascuna de les dues assignatures.

Criteris d'avaluació

Portafoli: Aquesta activitat consistirà en l'elaboració d'un diari de treball en què l'estudiantat recollirà els continguts tractats en cada sessió de forma crítica. Aquest diari es lliurarà en la data que s'establisca a l'inici de l'assignatura i haurà de seguir unes pautes formals que s'indicaran prèviament. Aquesta activitat és recuperable en segona convocatòria.

Pràctiques d'aula: Es tracta d'activitats breus realitzades durant les sessions, orientades a aplicar i consolidar els continguts exposats. Aquesta activitat és recuperable en segona convocatòria.

Assistència i participació activa: Es valorarà la qualitat de les intervencions a classe. Aquesta

activitat no és recuperable en segona convocatòria.

L'ús de continguts d'autoria aliena sense la citació adequada serà considerat plagiat i serà sancionat amb un suspès (0) en l'activitat afectada. Es recomana a l'estudiantat la consulta del Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentas a la Universitat de València (ACGUV 123/2020), aprovat pel Consell de Govern el 14 de juliol de 2020 (<https://www.uv.es/sgeneral/Protocols/C83.pdf>).

L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'alumnat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la seua utilització forma part dels continguts de l'assignatura i està autoritzada pel professorat que la imparteix.

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern el dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

BIBLIOGRAFIA

González Alcaide, G. (2024). 1 d. C. (después de ChatGPT). Inteligencia artificial generativa en la educación superior. Universitat de València.

Comas-Forgas, R., Koulouris, A. & Kouis, D. (2024). `Al-navigating¿ or `Al-sinking¿? An analysis of verbs in research articles titles suspicious of containing AI-generated/assisted content. *Learned Publishing*, 38: e1647. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/leap.1647>

Cordón García, J.A., Alonso Arévalo, J., Gómez Díaz, R., & López Lucas, J. (2010). *Las nuevas fuentes de información. Información y búsqueda documental en el contexto de la web 2.0*. Ediciones Pirámide.

Eve, M. P. (2022). *The Digital Humanities and Literary Studies*. Oxford University Press.

Gallent Torres, C., Zapata González, A., & Ortego Hernando, J. L. (2023). El impacto de la inteligencia artificial generativa en educación superior: una mirada desde la ética y la integridad académica. *RELIEVE - Revista Electrónica De Investigación Y Evaluación Educativa*, 29(2). <https://doi.org/10.30827/relieve.v29i2.29134>

Gao, C.A., Howard, F.M., Markov, N.S., Dyer, E., Ramesh, S., Luo, Y., & Pearson, A. (2023). Comparing scientific abstracts generated by ChatGPT to real abstracts with detectors and blinded human reviewers. *npj Digit. Med.*, 6, 75. <https://doi.org/10.1038/s41746-023-00819-6>

Moretti, F. (Coord.) (2018). *Literatura en el laboratorio. Canon, archivo y crítica literaria en la era digital*. Gedisa.

Schreibman, S., Siemens, R., & Unsworth, J. (2016). *A New Companion to Digital Humanities*. Blackwell.